GDPR v ICT

Daniel Joksch

Hotel Troja, 17. 4. 2018

Nakladatelství FORUM s.r.o., divize školení a vzdělávání, Střelničná 1861/8a, Praha 8
tel: +420 251 115 579, fax: +420 251 512 422, office@forum-media.cz, www.forum-media.cz

Cíl přednášky

Cíle

- Seznámit se se základními principy a požadavky GPDR
- Seznámit se se specifiky GDPR v otázkách
  - Ochrany a zabezpečení osobních údajů
  - Bezpečnostních incidentů na poli ochrany osobních údajů
  - Poskytování ICT služeb organizacím – správcům a zpracovatelům
  - ICT podpory dosahování compliance organizací
- Uvědomit si, že
  - GDPR je evolucí, nikoliv revolucí na poli ochrany osobních údajů
  - GDPR není žádná věda, ale vyžaduje soustavnou a systematickou přípravu
  - GDPR compliance vyžaduje 60 % úsilí v oblasti reengineeringu procesů, zbývajících 40 % se dělí mezi právní a technologické otázky
  - Je už 12:05, ale pořád se dá udělat *hodně muziky za* (relativně) *málo peněz*

Harmonogram školení I

–	09:00 – 10:25	Představení a úvodní slovo Budoucí legislativní rámec ochrany OÚ v ČR Působnost a vybrané definice GDPR Zásady zpracování OÚ podle GDPR Právní tituly pro jednotlivá zpracování OÚ Souhlas se zpracováním OÚ
	(10:25 – 10:30)	*Volitelná přestávka*
–	10:30 – 11:30	Dopady GDPR do systému nakládání s OÚ Katalog práv subjektů a povinností na straně správců a zpracovatelů OÚ Postavení pověřence pro ochranu OÚ v organizaci
–	11:30 – 12:15	*Přestávka na oběd*

Harmonogram školení II

- 12:15 – 14:00 Principy ochrany a zabezpečení OÚ podle GDPR
  Řízení a hlášení bezpečnostních incidentů
  Vybrané praktické otázky
  - IT systémy z pohledu GDPR
  - Pracovněprávní problematika a HR praxe
  - Monitoring zaměstnanců a zařízení
  - Předávání OÚ mezi organizacemi a do zahraničí
- 14:00 – 14:15 *Přestávka*
- 14:15 – 15:30 Nastavení GDPR compliance projektu a nezbytné vstupní informace
  Úvodní audit stávajících povinností a stavu zacházení s daty v organizaci
  Otázky a odpovědi

GDPR stručně

Vrátit osobní údaje (OÚ) těm, kterým patří!

- Účinné od 25. 5. 2018 (platné od 24. 5. 2016)
  - Přímo závazné × cca 50 oblastí pro národní úpravu
  - Derogace dosavadní právní úpravy
    (směrnice č. 95/46/ES – DPD)
- Další posilování a precizace práv subjektů OÚ
- Podstatně náročnější administrace zpracování OÚ pro většinu osob a institucí (správci, zpracovatelé)
- Drakonické pokuty
  - Až 2 % celosvětového ročního obratu či 10 mil. €
  - Až 4 % celosvětového ročního obratu či 20 mil. €
    (při zvlášť závažném porušení povinností)

Legislativní rámec GDPR I

- Nařízení č. 2016/679 – Obecné nařízení o ochraně OÚ (GDPR)
  - Směrnice č. 2016/680 (o ochraně OÚ v trestních věcech)
  - Směrnice č. 2016/681 (PNRD)
  - Derogace směrnice č. 95/46/ES o ochraně OÚ (*Data Protection Directive*)

- Výkladová praxe WP 29
  - Vodítko k právu na přenositelnost údajů (WP 242)
  - Vodítko k pověřenci pro ochranu osobních údajů (WP 243)
  - Vodítko k určení vedoucího dozorového úřadu (WP 244)
  - Vodítko k provádění DPIA (WP 248)
  - Průběžná aktualizace

Legislativní rámec GDPR II

- Obecné právní předpisy
  - Z. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
  - Z. č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů (ZOOÚ)
  - Z. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník + z. č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti PO
    - § 180 – Neoprávněné nakládání s osobními údaji
- Zvláštní právní předpisy → 1 300 předpisů hovoří o ochraně OÚ
  - Z. č. 262/2006 Sb., zákoník práce + předpisy o zaměstnanosti
  - Z. č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách + předpisy o sociální péči
  - Z. č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě
  - Z. č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti
  - Z. č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti
  - Z. č. 284/2009 Sb., o platebním styku + předpisy o finančnictví, pojišťovnictví, bankovnictví a obchodování na finančních trzích
  - Z. č. 280/2009 Sb., daňový řád
  - Z. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
  - Z. č. 256/2013 Sb., katastrální zákon
  - Z. č. 361/2000 Sb., o silničním provozu
- Výkladová praxe ÚOOÚ

Legislativní rámec GDPR III

Regulátoři a dozorové úřady

- *European Data Protection Board* (EDPB) → náhrada WP 29
- Úřad na ochranu osobních údajů (ÚOOÚ)

Zákon o zpracování osobních údajů a změnový zákon

- Přímá závaznost a aplikační přednost GDPR před ZOOÚ →
- Adaptace GDPR a zčásti implementace směrnici č. 2016/680
  - Zpracování OÚ dle GDPR
  - Zpracování OÚ v trestněprávních věcech
  - Zpracování OÚ při zajišťování obrany a bezpečnosti
  - Postavení a pravomoc ÚOOÚ
- Doprovodný změnový zákon
  - Navazuje na návrh ZZOÚ a implementuje směrnice č. 2016/680 a č. 2016/681
  - Novelizace 19 zákonů
- Plánovaná účinnost k 25. 5. 2018

Místní a věcná působnost GDPR I

- Čl. 1, 2, 3 a 4 GDPR
- Cíle Nařízení
  - Ochrana OÚ fyzických osob v EU
  - Volný pohyb OÚ v EU
- Všechny formy zpracování
  - Zcela/částečně automatizované
  - Manuální, jsou-li anebo mají-li OÚ být součástí evidence
- Veškeré zpracování OÚ na území EU/EHP, občanů EU a pohyby OÚ v rámci EU/EHP, když:
  - Správce / zpracovatel OÚ sídlí v zemích EU
  - Správce / zpracovatel OÚ nesídlí v zemích EU, ale zpracovává data občanů EU za účelem nabídky zboží, služeb anebo za účelem monitoringu jejich chování na území EU

Místní a věcná působnost GDPR II

- Výluky působnosti GDPR
  - Právnické osoby × ochrana OÚ zaměstnanců
  - Zesnulé fyzické osoby a mrtvě narozené děti

  - Manuální zpracování neevidovaných OÚ
  - Zpracování FO pro výlučně osobní a domácí činnosti
  - Zpracování OÚ v oblasti ochrany zákonnosti a bezpečnosti
    > Výkon činností mimo působnost práva EU
    > Výkon činností v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU
    > Prevence, vyšetřování, odhalování a stíhání trestné činnosti

  - Anonymní a anonymizované údaje
  - (Neidentifikující) údaje pro statistické a výzkumné účely

Vybrané definice GDPR I

Osobní údaje

- Čl. 2, 4 a 9 GDPR

Definice OÚ

- *„veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě,“*
- Subjekt údajů × identifikovatelná osoba

Identifikátory

- *„jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor anebo jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby.“*
- Explicitně i identifikátory spojené s užíváním internetu

Vybrané definice GDPR II

Zvláštní kategorie osobních údajů

- Čl. 9 GDPR

- Osobní údaje, které jsou svou povahou obzvláště citlivé z hlediska základních práv a svobod fyzických osob
  - Rasový či etnický původ
  - Genetické údaje
  - Biometrické údaje (za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby)
  - Údaje o zdravotním stavu, sexuálním životě nebo sexuální orientaci
  - Politické názory, náboženské vyznání, filozofické přesvědčení
  - Členství v odborech

Vybrané definice GDPR III

- Čl. 2 GDPR

- Zpracování
  - Jakákoliv operace nebo soubor operací s OÚ nebo soubory OÚ
  - *Shromáždění, zaznamenání, uspořádání, strukturování, uložení, přizpůsobení nebo pozměnění, vyhledání, nahlédnutí, použití, zpřístupnění přenosem, šíření nebo jakékoliv jiné zpřístupnění, seřazení či zkombinování, omezení, výmaz nebo zničení*

- Evidence
  - Jakýkoliv strukturovaný soubor OÚ přístupných podle zvláštních kritérií
  - Centralizovaný × decentralizovaný
  - Rozdělený podle funkčního / zeměpisného hlediska

Vybrané definice GDPR IV

- Správce
  - Fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, který sám nebo společně s jinými určuje účely a prostředky zpracování osobních údajů
- Zpracovatel
  - Fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, který zpracovává osobní údaje pro správce
  - Drtivá většina ICT vendorů spadá právě mezi zpracovatele
- Příjemce
  - Fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, kterým jsou osobní údaje poskytnuty
  - Nikoliv orgány veřejné moci v rámci zvláštního šetření v souladu s právem členského státu

Vybrané definice GDPR V

- Porušení zabezpečení osobních údajů
  - *Data breach*
  - Porušení zabezpečení, které vede k náhodnému anebo protiprávnímu zničení, ztrátě, změně anebo neoprávněnému poskytnutí anebo zpřístupnění přenášených, uložených nebo jinak zpracovávaných OÚ

Zákaz zpracování zvláštní kategorie OÚ

- Čl. 9 GDPR

- Výjimky
  - Plnění povinností v oblasti pracovního práva, soc. zabezpečení
  - Ochrana životně důležitých zájmů subjektů údajů nebo jiné FO
  - Některá zpracování neziskovými subjekty
  - OÚ zjevně zveřejněné subjektem údajů
  - Obhajoba právních nároků + zpracování soudy
  - Významný veřejný zájem
  - Účely preventivního nebo pracovního lékařství
  - Veřejný zájem v oblasti veřejného zdraví
  - Archivace ve veřejném zájmu

- Výslovný souhlas subjektu údajů
  - > Ledaže právo stanoví, že subjekt údajů nemůže souhlas platně udělit

Zásady zpracování OÚ dle GDPR I

- Čl. 5 GDPR
  - Možnost omezení aplikace zásad a práv subjektů OÚ za účelem výslovného veřejného zájmu ← čl. 23 GDPR
- Zásada zákonnosti
  - Zpracování OÚ pouze zákonným způsobem, ze zákonných důvodů
  - Čl. 6, 7 GPDR Zákonnost zpracování, podmínky udělení souhlasu
  - Čl. 9 GDPR Zpracování zvláštních kategorií OÚ
- Zásada korektnosti a transparentnosti zpracování
  - Ve vztahu k účelu korektní a transparentní způsoby zpracování
  - Čl. 12 – 14 GDPR

Zásady zpracování OÚ dle GDPR II

- Zásada účelového omezení shromažďování osobních údajů
  - Určité, výslovně vyjádřené a legitimní účely
  - Zpracování pro účely archivace, vědeckého/statistického výzkumu
  - Další zpracování (čl. 5 GDPR)

- Zásada minimalizace zpracovávání osobních údajů
  - OÚ přiměřené a v relevantním rozsahu
  - OÚ jen v nezbytném rozsahu ve vztahu k účelu

- Zásada přesnosti osobních údajů
  - Včetně aktualizace → zavedení vhodných procesů a opatření

Zásady zpracování OÚ dle GDPR III

- Zásada omezeného uložení OÚ
  - Ve formě umožňující identifikaci subjektu OÚ jen na dobu nezbytně nutnou pro dané účely zpracování ×
  - Na delší dobu jen pro účely archivace ve veřejném zájmu, výzkumu a statistické účely ← čl. 89 GDPR

- Zásada integrity a důvěrnosti zpracování
  - Náležité zabezpečení OÚ → vhodná technická/organizační opatření
  - Čl. 32 GDPR

- Zásada odpovědnosti
  - Povinnost správce dodržet všechny povinnosti vyplývající ze zásad
  - Povinnost správce dodržení shody prokázat

Právní tituly zpracování OÚ dle GDPR I

- Čl. 6 GDPR

- Splnění smlouvy
- Splnění právní povinnosti
- Ochrana životně důležitých zájmů subjektu údajů anebo jiné fyzické osoby
- Úkol prováděný ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci
- Oprávněné zájmy příslušného správce anebo třetí strany

- Souhlas subjektu údajů → vždy zákonné zpracování?

Právní tituly zpracování OÚ dle GDPR II

- Splnění smlouvy
  - Zpracování OÚ potřebných k výkonu smlouvy → vždy zákonné a bez souhlasu
  - Zpracování OÚ během jednání o smlouvě a jejího uzavírání
    - > Předsmluvní odpovědnost
    - > Zásada bezformálnosti
  - Zpracování OÚ po určitou dobu po ukončení jednání o smlouvě
    - > Uzavření smlouvy → čl. 6 odst. 1 písm. b) a c) GDPR
    - > Neuzavření smlouvy → čl. 6 odst. 1 písm. f) a c) GDP

- Ochrana životně důležitých zájmů subjektu údajů anebo jiné fyzické osoby
  - *Kauza ultima ratio* → oběť nehody, která nemůže dát souhlas, třetí osoba v ohrožení života anebo zdraví
  - Humanitární účely, přírodní katastrofy

Právní tituly zpracování OÚ dle GDPR III

- Splnění právní povinnosti
  - Naplnění právní povinnosti z národního anebo evropského předpisu
  - Explicitní zákonné zmocnění × specifikace konkrétní povinné evidence → není možné uvážení správce, jak povinnost splní

- Úkol prováděný ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci
  - Hlavní právní titul pro zpracování OÚ veřejnou správou →
    - > Využitelný i soukromým subjektem, pokud vykonává veřejnou moc
  - Zpracování OÚ vyplývá z / je nutné pro naplnění úkolu
  - Možnost diskrece na straně správce OÚ

Právní tituly zpracování OÚ dle GDPR IV

- Oprávněné zájmy příslušného správce anebo třetí strany
  - Velmi flexibilní právní titul
    - > Ochrana práv a chráněných zájmů správce
    - > Správa a ochrana soukromého vlastnictví → kamerové systémy
    - > Vymáhání právních nároků a pohledávek
    - > Monitorování zaměstnanců a pracovníků obecních organizací
    - > Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
  - Nezbytné posouzení oprávněnosti zpracování OÚ balančním testem
  - Vyloučený pro plnění úkolů veřejné správy orgány veřejné moci

Souhlas se zpracováním OÚ I

- Čl. 4 odst. 11, čl. 6 odst. 1 písm. a), čl. 7, 8 a další GDPR
  - Stanovisko WP 29 č. 15/2011 k definici souhlasu (WP 187)
  - ICO (kontrolní orgán VB) – GDPR consent guidance, březen 2017
- Oproti dosavadní právní úpravě zvýšené nároky
  - *„svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný projev vůle, kterým subjekt údajů dává prohlášením či jiným zjevným potvrzením své svolení ke zpracování svých osobních údajů“*
  - Oddělitelný → Oddělený
  - Aktivní (komisivní) × vyloučen pasivní, mlčky, konkludentní
- Písemný (i elektronický) × Ústní souhlas
  - Pro každý účel a způsob zpracování osobních údajů zvlášť
  - Povinnost unést důkazní břemeno na správci OÚ

Souhlas se zpracováním OÚ II

- Jednoznačný projev vůle subjektu OÚ
- Konkrétní a informovaný
  - Musí obsahovat identifikaci správce + zpracovatele + kategorie příjemců
  - Konkrétní účely, způsoby a období zpracování, vymezení OÚ
  - Poučení o právu souhlas odvolat → stejně snadné jako poskytnutí
- Svobodný
  - Poskytnutí služby nebo zboží nesmí být podmíněno udělením souhlasu
  - Nelze, pokud existuje (principiálně) nerovnovážný vztah → pracovněprávní vztahy
- Srozumitelné a snadno přístupné znění, jasný, jednoduchý jazyk
- Zvláštní úprava souhlasu ke zpracování OÚ dítěte při nabídce služeb informační společnosti
  - V ČR zůstane nejspíše zachována věková hranice 13 let → pod ní dává souhlas zákonný zástupce

Souhlas se zpracováním OÚ III

Checklist pro souhlasy se zpracováním OÚ

- ICO ← na vodítko WP 29 stále čekáme

- Je souhlas správný právní titul pro zpracování OÚ?
- Je žádost o souhlas jasná, zřetelná a oddělená od ustanovení uživatelských podmínek?
- Žádáme o aktivní opt-in? Nepoužíváme předem zatržená políčka?
- Je text souhlasu jednoduchý a všeobecně srozumitelný?
- Informujeme subjekt, proč chceme OÚ zpracovávat a jak to budeme dělat?
- Žádáme o souhlas položkově?
- Uvádíme jmenovitě naši organizaci a všechny třetí strany?
- Informuje subjekt OÚ, že může svůj souhlas kdykoliv odvolat?
- Zajistili jsme, že souhlas je možné odvolat snadno a rychle?
- Nepodmiňujeme souhlasem poskytnutí naší služby?
- Pokud poskytujeme online služby přímo dětem, žádáme o souhlas pouze v souladu s našimi opatřeními pro ověření věku a získání souhlasu rodičů?

(Volitelná) přestávka

Dopady GDPR

- Rozšíření informačních povinností správce OÚ vůči subjektu OÚ
- Zavedení povinnosti vést záznamy o činnostech zpracování
  - Výjimka pro malé a střední podniky do 250 zaměstnanců
- Zpřísnění požadavků na poskytovaný souhlas se zpracováním OÚ
- Zavedení institutu posouzení vlivu na ochranu OÚ (*DPIA*)
- Povinnost některých správců a zpracovatelů jmenovat pověřence pro ochranu OÚ (*DPO*)
- Explicitní zakotvení práva na výmaz údajů (*právo být zapomenut*)
- Zavedení práva na přenos údajů k jinému správci (*data portability*)
- Zpřísnění a zpřesnění úpravy obsahu smlouvy o zpracování OÚ
- Přísná úprava ohlašovací povinnosti incidentů v ochraně OÚ
- Významné zvýšení sankcí

Práva subjektů OÚ I

- Čl. 13 a 15 GDPR
  - Rozšíření stávajícího katalogu práv subjektů OÚ → odpovídající povinnosti správce
- Právo na informace o zpracování OÚ
  - Předběžné informace → povinnost nahrazuje registrační povinnost u ÚOOÚ
  - Informování nutno v případě kontroly anebo uplatnění práv subjektů prokázat
  - Průběžné a následné informace → právo na přístup
- Požadavky na sdělení
  - Stručné
  - Transparentní
  - Srozumitelné
  - Snadno přístupné
  - Bezplatné
    - > Lze požadovat přiměřený poplatek zohledňující administrativní náklady spojené s poskytnutím požadovaných informací nebo s učiněním požadovaných úkonů
    - > Jen v případě, je-li žádost podaná subjektem zjevně nedůvodná nebo nepřiměřená, např. při opakování žádosti

Práva subjektů OÚ II

- Právo SÚ na přístup k OÚ → právo získat od správce na žádost
  - Potvrzení, zda jsou OÚ subjektu zpracovávány
  - Přístup k těmto OÚ (kopie zpracovávaných osobních údajů)
  - Přístup k určitým informacím
- Poskytované informace
  - Účely zpracování
  - Kategorie dotčených osobních údajů
  - Příjemci nebo kategorie příjemců
  - Doba zpracování
  - Existence práv subjektu (oprava, výmaz, omezení zpracování, námitka, podat stížnost u dozorového orgánu)
  - Zdroj, od kterého byly údaje získány
  - Zda dochází k automatizovanému rozhodování
  - Při předání OÚ do třetí země – vhodné záruky předání
- Požadavky na sdělení shodné jako u práva na informace

Práva subjektů OÚ III

- Formát poskytovaných informací
  - Informace se poskytnou v elektronické formě, která se běžně používá, pokud subjekt nepožádá o jiný způsob
- Lhůta k vyřízení
  - Bez zbytečného odkladu do 1 měsíce (možno výjimečně prodloužit)
  - Nevyhovění žádosti: bez zbytečného odkladu do 1 měsíce
- Náhrada nákladů
  - Jedna kopie osobních údajů se poskytne zdarma, za další žádost je možno žádat přiměřenou úhradu nákladů
  - Informace se poskytují bezplatně, ledaže jsou žádosti zjevně nedůvodné nebo nepřiměřené (přiměřený poplatek / odmítnutí žádosti)
- Právem získat kopii nesmějí být nepříznivě dotčena práva jiných osob

---

- Návrh zákona o zpracování osobních údajů
  - § 10 odst. 3 - omezení práva na přístup – je-li to nezbytné a přiměřené pro ochranu práv jiné osoby

Práva subjektů OÚ IV

- Čl. 17 GDPR – Právo subjektu na vyžádaný výmaz jeho OÚ
  - Nejde o nové právo, již dříve dovozeno judikativou (rozhodnutí *Google*)
- Správce má povinnost bez zbytečného odkladu vymazat OÚ subjektu a nesmí je dále zpracovávat
  - Již nejsou potřebné pro původní účely
  - OÚ shromážděny v souvislosti s nabídkou služeb informační společnosti dítěti
  - Subjekt údajů odvolal svůj souhlas
  - Zpracování OÚ je anebo se v průběhu času stane protiprávním (např. neoprávněné zpracování citlivých údajů, zpracování údajů bez souhlasu subjektu, resp. po jeho odvolání)
  - Právo SÚ žádat o výmaz osobních údajů, které se SÚ týkají
- Správce může žádost odmítnout, pokud je zpracování nezbytné pro
  - Výkon práva na svobodu projevu a informace
  - Splnění právní povinnosti správce podle práva Unie nebo čl. státu
  - Veřejný zájem v oblasti veřejného zdraví
  - Archivaci ve veřejném zájmu, výzkum, statistické účely
  - Určení, výkon nebo obhajobu právních nároků

Práva subjektů OÚ V

- Lhůty k vyřízení žádosti
  - Bez zbytečného odkladu (→ do 1 měsíce)
  - Nevyhovění žádosti: bez zbytečného odkladu do 1 měsíce
- Náhrada nákladů
  - Vyřízení žádosti o výmaz nelze zpoplatnit, s výjimkou zjevně nedůvodných nebo nepřiměřených žádostí (např. bezdůvodně se opakujících)
- Povinnost informovat další správce
  - Pokud správce osobní údaje zveřejnil, přijme přiměřené kroky, aby informoval správce, kteří tyto údaje zpracovávají, o žádosti subjektu údajů
- Povinnost informovat subjekt údajů + další zpracování
  - Informace o přijatých opatřeních a pokračujícím zpracovávání určitých údajů (souvisejících s výmazem – oprávněné zájmy správce – důkaz)

Práva subjektů OÚ VI

- Čl. 20 GDPR – Právo na přenos OÚ (*Data portability*)
  - Vodítko WP 29 k právu na přenositelnost (WP 242 rev. 01)
  - Právo subjektu na žádost získat „své“ osobní údaje
  - Právo subjektu předat tyto údaje jinému správci (ideálně přímo od správce k správci)

- Podmínky práva na přenositelnost
  - Zpracování se provádí automatizovaně (forma zpracování)
  - Zpracování na základě předchozího souhlasu nebo k naplnění smlouvy, jejíž stranou je SÚ (důvod zpracování)
  - Osobní údaje se týkají SÚ (rozsah přenášených osobních údajů)
  - Osobní údaje byly poskytnuty SÚ (rozsah přenášených osobních údajů, kategorie dat v závislosti na jejich původu)
  - Právo na přenositelnost se neuplatní na zpracování osobních údajů ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je správce pověřen

Práva subjektů OÚ VII

- Výměnný formát → strukturovaný, strojově čitelný, běžně používaný
- Rozsah dat, která se budou muset předávat?
  - Údaje předané subjektem na základě smlouvy anebo souhlasu
  - Údaje získané o subjektu sledováním jeho chování při plnění/užívání služby
  - Na data získaná coby výsledek technické anebo jiné analýzy
- Lhůta k vyřízení
  - Bez zbytečného odkladu → do 1 měsíce (možno výjimečně prodloužit)
  - Nevyhovění žádosti: bez zbytečného odkladu → do 1 měsíce
- Náhrada nákladů
  - Nelze zpoplatnit, s výjimkou zjevně nedůvodných nebo nepřiměřených žádostí (např. bezdůvodně se opakujících)
- Právem na přenositelnost nesmí být dotčena práva a svobody jiných osob
- Právem na přenositelnost není dotčeno právo na výmaz

Práva subjektů OÚ VIII

- Čl. 21 a 22 GDPR
- Právo subjektu OÚ vznést námitku v případě, že zpracování provádí správce na základě svých oprávněných zájmů
  - Správce má povinnost prokázat, že jeho zájmy převažují nad oprávněnými zájmy namítatele
  - Informační povinnost správce
- Právo subjektu nebýt předmětem automatizovaného rozhodnutí
  - Pakliže se jej významně dotýká
  - Pakliže pro něj má právní účinky

Povinnosti správců a zpracovatelů OÚ I

- Čl. 30 a násl. GDPR

- Povinnost vést záznamy o činnostech zpracování
  - Písemné záznamy, dostupné na vyžádání dozorovému úřadu
  - Výjimka pro malé a střední podniky do 250 zaměstnanců
  - Správce je povinen doložit, že:
    - > zpracování je prováděno v souladu s nařízením
    - > opatření jsou aplikována v souladu s nařízením (zákonem)
    - > opatření jsou podle potřeby revidována a aktualizována
    - > musí při tvorbě opatření zohlednit:
    - > povahu, rozsah, kontext a účely zpracování a
    - > různě pravděpodobné a různě závažná rizika pro práva a svobody fyzických osob (*risk-based approach*)

Povinnosti správců a zpracovatelů OÚ II

- Povinnost ohlašovat bezpečnostní incidenty (*data breaches*)
  - Bez zbytečného odkladu, nejpozději do 72 hodin dozorovému orgánu
  - Bez zbytečného odkladu v případě závažného úniku i subjektům OÚ

- Povinnost zajistit odpovídající zabezpečení OÚ (čl. 32 GDPR)
  - Povinnost přijmout vnitřní koncepce a vhodná technická a organizační opatření pro zabezpečení zpracování OÚ
  - Zásady záměrné a standardní ochrany osobních údajů
  - Pseudonymizace, šifrování OÚ
  - Neustálá důvěrnost, integrita, dostupnost a odolnost systémů a služeb
  - Business a data recovery
  - Pravidelné testování, posuzování a hodnocení bezpečnosti opatření

Povinnosti správců a zpracovatelů OÚ III

- Povinnost provést posouzení vlivu na ochranu OÚ (DPIA) a předchozí konzultace
  - Provádí zásadu odpovědnosti a částečně nahrazuje registrační povinnost
  - Povinnost preemptivně posoudit vliv konkrétních operací při zpracování OÚ, které představují vysoké riziko pro práva a svobody FO
    - Systematické a rozsáhlé vyhodnocování osobních aspektů týkajících se fyzických osob, které je založeno na automatizovaném zpracování, včetně profilování, a na němž se zakládají rozhodnutí, která vyvolávají ve vztahu k fyzickým osobám právní účinky nebo mají na fyzické osoby podobně závažný dopad
    - Rozsáhlé zpracování citlivých osobních údajů nebo osobních údajů týkajících se trestních věcí
    - Rozsáhlé systematické monitorování veřejně přístupných prostorů (typicky instalace kamerového systému)
  - Povinnost předběžné konzultace s dozorovým orgánem
    - Pokud z DPIA vyjde vysoké riziko a nejsou dostupná opatření k jeho snížení

Povinnosti správců a zpracovatelů OÚ IV

- Řízení vztahů s ÚOOÚ
  - Povinnost registrace zpracování u ÚOOÚ odpadá → DPIA + předběžné konzultace
  - Stížnosti subjektů OÚ u ÚOOÚ
  - Kontrolní činnost ÚOOÚ → Inspekce
  - Hlášení bezpečnostních incidentů
  - Orgány veřejné moci mají postavení specifických správců OÚ ze zákona
    - > Zásada enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí
    - > Obecné zásady spolupráce správních orgánů
    - > Metodické vedení ÚOOÚ a resortních ÚSÚ

Hlášení data breaches I

Co je to data breach a jak se liší od security breach?

- Zákonodárce není odborníkem na informační ani kybernetickou bezpečnost, natož pak bezpečnost OÚ → nejednotná terminologie, nekoncepční přístup
- Směrnice NIS (*Network and information security incidents Directive*)
  - Částečně transponována do z. č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti
  - Incidenty v oblasti narušení bezpečnosti sítí a informací → **NBÚ**
- Směrnice 2009/136/ES, kterou se mění směrnice 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací
  - Transponována z. č. 468/2011 Sb. (novela z. č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, účinná od 1. 1. 2012)
  - „Nový nástroj ochrany osobních údajů a soukromí“
- Poskytovatelé služeb elektronických komunikací
  - Provozovatelé telekomunikačních sítí
  - Poskytovatelé internetových služeb

  mají povinnost řešit vyjmenované bezpečnostní incidenty
  - Narušení bezpečnosti OÚ (tzv. *data breach*) → **ÚOOÚ**
  - Narušení bezpečnosti sítě (tzv. *network security breach*) → **ČTÚ**

Hlášení data breaches II

- *„narušením bezpečnosti osobních údajů se rozumí narušení bezpečnosti, které vede k náhodnému nebo protiprávnímu zničení, ztrátě, změně či neoprávněnému vyzrazení nebo zpřístupnění osobních údajů přenášených, uchovávaných nebo jinak zpracovávaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupné služby elektronických komunikací ve Společenství“*.
  - směrnice 2002/58/ES ve znění směrnice 2009/136/ES čl. 2. písm. i)

- *„porušením ochrany osobních údajů rozumíme porušení bezpečnosti, které vede k neoprávněnému přístupu nebo k neoprávněné nebo nahodilé změně, zničení, vyzrazení či ztrátě osobních údajů zpracovávaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupné služby elektronických komunikací“*
  - zákon č. 127/2005 Sb., § 2 písm. y)
  - GDPR

Hlášení data breaches III

- Nařízení komise (EU) č. 611/2013 o opatřeních vztahujících se na oznámení o narušení bezpečnosti osobních údajů
  - Regulace v odvětví elektronických komunikací
    - Obsahové a formální náležitosti oznámení o narušení bezpečnosti osobních údajů
  - Upravuje povinnost oznámit příslušnému vnitrostátnímu orgánu (ÚOOÚ) všechny případy narušení bezpečnosti osobních údajů **do 24 hodin po okamžiku zjištění**
  - Pokud by narušení bezpečnosti osobních údajů nepříznivě ovlivnilo osobní údaje nebo soukromí jednotlivce, musí incident oznámit rovněž tomuto jednotlivci
    - Byly zasaženy citlivé údaje
    - Byly zasaženy údaje, které mohou způsobit zneužití nebo krádež identity
    - Byly zasaženy údaje, které mohou způsobit značnou finanční újmu
    - By byly zasaženy údaje, které mohou způsobit subjektu údajů fyzickou nebo morální újmu

Hlášení data breaches IV

- Bezpečnostní incidenty na poli elektronických komunikací
  - Oznámení se nevyžaduje, pokud poskytovatel prokáže, že zavedl náležitá technická ochranná opatření, která byla použita na údaje, jichž se narušení bezpečnosti týká
  - Technická ochranná opatření musí zajistit, že údaje nebyly srozumitelné pro nikoho, kdo není k přístupu k nim oprávněn
    - OÚ byly bezpečně zašifrovány normalizovaným algoritmem
    - OÚ byly nahrazeny svou zahašovanou hodnotou vypočítanou pomocí normalizované kryptografické hašovací funkce s klíčem (dle Nařízení komise (EU) č. 611/2013)

Hlášení data breaches V

Bezpečnostní incidenty (*data breaches*) podle GDPR

- Povinnost oznámit příslušnému vnitrostátnímu orgánu (ÚOOÚ) případy porušení zabezpečení osobních údajů **do 72 hodin po datu zjištění**
  - Výjimka z oznamovací povinnosti v případě, kdy narušení bezpečnosti by pravděpodobně nepředstavovalo riziko z hlediska práv a svobod jednotlivce
- Oznámení o narušení bezpečnosti osobních údajů je správce povinen zaslat bez zbytečného odkladu dotčenému jednotlivci
  - Pokud narušení bezpečnosti představuje vysoké riziko pro práva a svobody fyzických osob
- Oznámení určené subjektu údajů se nevyžaduje, jestliže:
  - Správce zavedl náležitá technická a organizační ochranná opatření a tato opatření byla použita u údajů dotčených porušením ochrany osobních údajů → šifrování
  - Správce přijal následná opatření, která zajistí, aby již nebylo pravděpodobné, že vznikne vysoké riziko pro práva a svobody subjektů údajů ← Mall.cz
  - By to vyžadovalo nepřiměřené úsilí → veřejné oznámení nebo podobné opatření

Hlášení bezpečnostních incidentů I

- Ohlašování případů porušení zabezpečení OÚ dozorovému úřadu
  - Jakékoliv porušení zabezpečení
    - Výjimka: Nepravděpodobnost rizika pro práva a svobody FO
  - Obsah ohlášení
    - Popis povahy incidentu, včetně kategorie a počtu dotčených subjektů a OÚ
    - Jméno a kontaktní údaje pověřence (jiného kontaktního místa)
    - Popis pravděpodobných důsledků
    - Popis opatření (přijatých/navržených)
  - Bez zbytečného odkladu / pokud možno do 72 hodin
  - Dokumentace všech incidentů

Hlášení bezpečnostních incidentů II

- Oznamování případů porušení zabezpečení OÚ subjektu údajů
  - Porušení s následkem vysokého rizika pro práva a svobody FO × výjimky:
    - OÚ nesrozumitelné (← náležitá technická a organizační opatření)
    - Následná opatření → eliminace vysokého rizika
    - Vyžadovalo by nepřiměřené úsilí → veřejné oznámení / podobné opatření
  - Bez zbytečného odkladu
  - Obsah oznámení
    - Povaha incidentu
    - Informace jako v případě obecného hlášení (body 2-4)

Pověřenec pro ochranu OÚ I

- Pověřenec pro ochranu OÚ – Data Protection Officer (DPO)
  - Čl. 37 a násl. GDPR
  - Vodítko WP 29 o pověřencích (WP 243 rev. 01)

- Kdo musí jmenovat pověřence?
  - Každý orgán veřejné moci nebo veřejný subjekt
    - S výjimkou soudů v rámci své soudní pravomoci
  - Subjekty provádějící v rámci svých hlavních činností:
    - Rozsáhlé pravidelné a systematické monitorování subjektů OÚ
    - Rozsáhlé zpracování OÚ zvláštní kategorie a údajů týkajících se rozsudků ve věcech trestních
  - Ten, po němž to bude vyžadovat právo EU anebo právo členského státu EU
    - V ČR se neočekává zvláštní rozšiřování povinnosti mít DPO

Pověřenec pro ochranu OÚ II

- Klíčové úkoly DPO
  - Monitorování zpracování OÚ s cílem zajistit soulad s GDPR
  - Zajišťování provádění práv subjektů údajů
  - Evidenční a reportovací činnost DPO
  - Posuzování vlivu na zpracování OÚ (DPIA, konzultace s dozorovým orgánem)
  - Ohlašování a řešení bezpečnostních incidentů
  - Spolupráce s ÚOOÚ
  - Konzultace a odborná vyjádření uvnitř organizace i navenek
  - Vzdělávání a školení zaměstnanců, případně externích dodavatelů

Pověřenec pro ochranu OÚ III

- Postavení DPO v kontextu organizace
  - Odpovídající kompetence
  - Postavení vysokého manažera organizace (B-1, B-2) →
  - Přímý reporting členům nejvyššího vedení organizace
- Zapojení DPO do všech oblastí zpracování OÚ v rámci organizace →
  - Přístup k informacím, databázím, procesům aj. → kontrola předběžná, průběžná a následná
  - Znalostní přístup → DPO zná procesy organizace
  - Organizační přístup → DPO může vstupovat do procesů organizace
  - Technický přístup → DPO má přístup k systémům organizace
- Materiální zdroje
  - Zázemí, personál, podpora → včetně odpovídajícího příjmu
  - Časová disponibilita
  - Pakliže DPO vykonává i jiné úkoly → pevně stanovená časová disponibilita pro výkon činnosti

Přestávka

Ochrana a zabezpečení OÚ I

- V GDPR se zásady ochrany OÚ promítají v
  - Přístup založený na riziku (*Risk-based approach*)
  - Zásady zpracování OÚ (čl. 5 odst. 1 GDPR)
  - Záměrná a standardní ochrana OÚ (čl. 25 odst. 1 a 2 GDPR)
  - Požadavky na technická a organizační opatření (čl. 32 GDPR)

- Organizační a technická opatření
  - Ochrana před nějakou hrozbou / snížení zranitelnosti / omezení vlivu nechtěné události / umožnění zotavení organizace
  - Kombinace přístupů, praktik, procedur a mechanismů
    - **Technická** – opatření na snížení bezpečnostních rizik pomocí prostředků fyzické a technologické povahy
    - **Organizační** – opatření na snížení bezpečnostních rizik pomocí změn procesů a úpravou dokumentace

Ochrana a zabezpečení OÚ II

- Čl. 25 GDPR – Záměrná a standardní ochrana OÚ

- Standardní ochrana OÚ (čl. 25 odst. 2 GDPR)
  - Průmět zásady minimalizace → Přijmout vhodná technická a organizační opatření k minimalizaci zpracovávaných OÚ
  - Povinnost standardně zpracovávat jen OÚ
    - > Nezbytně nutné pro specifikovaný účel
    - > V nezbytně nutném rozsahu
    - > Uchovávat po nezbytně dlouhou dobu
  - OÚ nelze volně zpřístupňovat neomezenému počtu osob

- Záměrná ochrana OÚ (čl. 25 odst. 1 GDPR)
  - Účelem provádět zásady ochrany OÚ a začlenit záruky k ochraně práv subjektů
  - Vhodná technická/organizační opatření k ochraně OÚ → čl. 32 GDPR

Ochrana a zabezpečení OÚ III

- Principy návrhu systémové / datové architektury organizace
  - Návrh systémové / datové architektury od počátku tak, že data nepotřebují dodatečnou externí ochranu
  - Organizační a technologická opatření
  - Technologie pro podporu ochrany soukromí (*privacy enhancing technologies – PETs*)

- 7 pravidel ISACA
  - Proaktivní, ne reaktivní ochrana / Prevence před odstraňováním škod
  - Ochrana soukromí jako standardní nastavení
  - Ochrana soukromí součástí návrhu
  - Ochrana údajů přes všechny funkce
  - Zabezpečení end-to-end / Ochrana po celý životní cyklus údaje
  - Transparentnost a otevřenost
  - Respekt a nastavení služby k uživateli

Ochrana a zabezpečení OÚ IV

- 8 strategií záměrné ochrany soukromí podle ENISA
  - Minimalizace
  - Skrývání
  - Oddělování
  - Agregace
  - Informování
  - Kontrola
  - Prosazování
  - Prokazování omezení shromáždění pro veřejné účely
- Cíle aplikace
  - Neoprávněným osobám znemožněn přístup k OÚ, manipulace s technickými zařízeními určenými pro zpracování OÚ a jejich nosiči
  - Oprávněným osobám zajištěn přístup k OU jen v rozsahu nezbytném

Ochrana a zabezpečení OÚ V

Konkrétní opatření

- Poučení o právech a povinnostech zaměstnanců
- Postup při ukončení pracovního poměru
  - Předání přidělených aktiv, zrušení přístupových práv, poučení o následcích porušení zákonné nebo smluvní povinnosti mlčenlivosti
- Vedení seznamu aktiv a jeho aktualizace, řízení změn
- Kontrola vstupu do objektu a chráněných prostor, správa klíčů
- Přidělování přístupových práv a úrovní přístupu (rolí) oprávněných osob a správa hesel
- Vzájemné zastupování oprávněných osob
- Režim údržby a úklidu chráněných prostor
- Pravidla manipulace s fyzickými nosiči OÚ mimo chráněné prostory
- Pravidla užívání IT prostředků (např. notebooky) mimo chráněné prostory
- Pravidla užívání přenosných datových nosičů mimo chráněné prostory
- Určení postupů likvidace osobních údajů s vymezením související odpovědnosti jednotlivých oprávněných osob

Odpovědnost za porušení ochrany OÚ I

- Čl. 5 odst. 2, 24, 82 GDPR
- Zásada odpovědnosti
  - Povinnost zajistit soulad s GDPR
  - Povinnost být schopen tento soulad aktivně prokázat
- Odpovědnost správce
  - Objektivní (i bez zavinění)
  - Správní / soudní / mimosoudní
  - Soukromoprávní (Právo na ochranu / Právo na náhradu újmy) × Veřejnoprávní (Správní / Trestní)
- Odpovědnost zpracovatele
  - Poruší povinnost, kterou GDPR ukládá přímo jemu
  - Jedná nad rámec zákonných pokynů správce nebo v rozporu s nimi
- Odpovědnost pověřence (DPO)
  - Za soulad s GDPR není odpovědný → možný nárok na náhradu škody

Odpovědnost za porušení ochrany OÚ II

- Trestný čin „*Neoprávněné nakládání s osobními údaji*“ (§ 180 TZ)
  - Odst. 1 – OÚ shromážděné v souvislosti s výkonem veřejné moci
  - Odst. 2 – porušení státem uložené nebo uznané povinnosti mlčenlivosti

- Další trestné činy
  - Porušení tajemství dopravovaných zpráv (§ 182 TZ)
  - Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací (§ 230 TZ)
  - Opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat (§ 231 TZ)
  - Poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti (§ 232 TZ)
  - Jednočinný / vícečinný souběh

- Trestní odpovědnost právnických osob
  - Vyloučena trestní odpovědnost ČR a územně samosprávných celků při výkonu veřejné moci

Odpovědnost za porušení ochrany OÚ III

- Čl. 83 – 84 GDPR
  - Podmínky pro ukládání správních pokut
- Maximální výše správních pokut
  - Až do výše 10 mil. EUR nebo až 2 % celosvětového ročního obratu
  - Až do výše 20 mil. EUR nebo až 4 % celosvětového ročního obratu
- Novela zákona o inspekci práce
  - § 11a - Přestupky na úseku ochrany soukromí a osobních práv zaměstnanců
- Návrh zákona o zpracování osobních údajů
  - Přestupek porušení zákazu zveřejnění OÚ stanovený jiným právním předpisem
  - Limitace výše pokuty orgánům veřejné moci a veřejnoprávním subjektům – 10 mil. Kč

Správa OÚ v organizaci I

- Práva subjektů údajů
  - Právo na informaci
  - Právo na přístup
  - Právo nebýt předmětem automatizovaného rozhodování
  - Právo na aktualizaci
  - Právo pozastavit zpracování
  - Právo na výmaz × možná kolize s právy správce
  - Právo na přenositelnost
- Povinnosti správců a zpracovatelů
  - Povinnost vést záznamy o činnostech zpracování
  - Povinnost zajistit odpovídající zabezpečení OÚ
  - Povinnost ohlašovat bezpečnostní incidenty (*data breaches*)
  - Povinnost provést posouzení vlivu na ochranu OÚ (*DPIA*) a předchozí konzultace
- Procesy na straně organizace
  - Evidence existujícího zpracování OÚ
  - Příprava nového zpracování OÚ
  - Změny schváleného zpracování OÚ
  - Řízení práv subjektů údajů
  - Vztah k ÚOOÚ

Správa OÚ v organizaci II

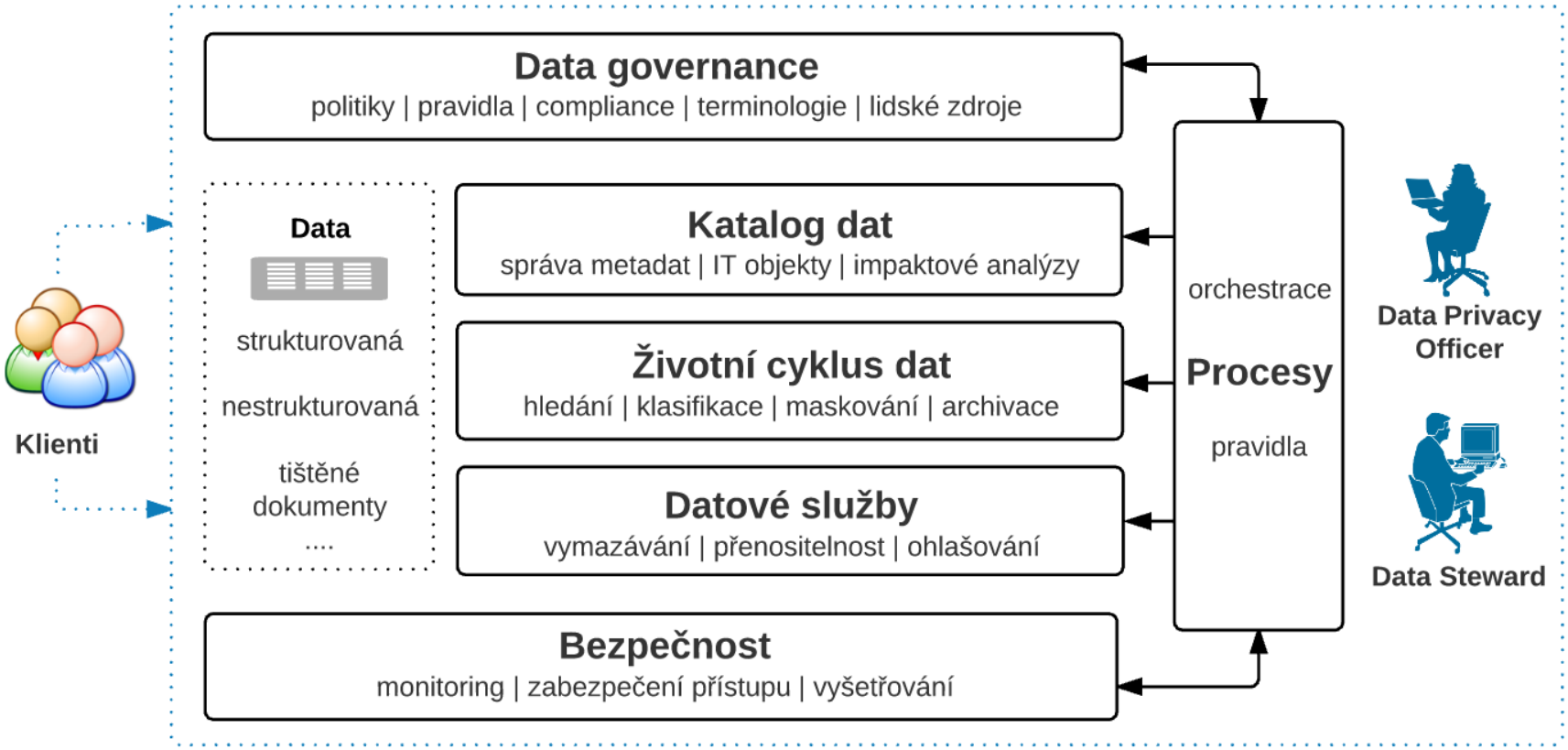

Správa klientských OÚ I

- GDPR v rámci organizace dopadá na
  - Všechny OÚ
    - Zákazníci
    - Zaměstnanci
    - Dodavatelé / Obchodní partneři × OÚ statutárních orgánů a podnikatelů
  - Celý životní cyklus OÚ
    - Získání → Zpracování → Aktualizace → Vyřazení

- Jednání o smlouvě se subjektem údajů
  - Oprávněný zájem na zpracování OÚ během jednání o smlouvě a jejího uzavírání
    - Předsmluvní odpovědnost
    - Zásada bezformálnosti
  - Oprávněný zájem zpracovávat OÚ po určitou dobu po ukončení jednání o smlouvě
    - Uzavření smlouvy → čl. 6 odst. 1 písm. b) a c) GDPR
    - Neuzavření smlouvy → čl. 6 odst. 1 písm. f) a c) GDPR

Správa klientských OÚ II

- Správa smlouvy se subjektem údajů
  - Sledování plnění smlouvy ze strany subjektu údajů
  - Komunikace se subjektem údajů, týkající se plnění smlouvy
  - Účetní agenda
  - Vedlejší práva/povinnosti ze smlouvy (odpovědnost za vady, záruky, zajištění, ručení apod.)

- Marketing a související procesy
  - Zpracování OÚ pro marketing a propagační akce → vedle GDPR i zvláštní právní úprava
  - Monitoring chování subjektu údajů při užívání koupeného produktu/služby za účelem marketingu ← právním titulem není smlouva, ale souhlas
  - Přímý marketing spadá pod oprávněné zájmy správce

- Archivace OÚ → Likvidace OÚ

Správa zaměstnaneckých OÚ I

Dopady GPDR do pracovněprávní praxe

- Posílení odpovědnosti a rozšíření povinností na straně smluvních partnerů zaměstnavatelů
  - Revize zapojení dodavatelů služeb nakládajících s OÚ zaměstnanců
    - Poskytovatelé HRIS, externí mzdové účtárny, recruitment agencies, agentury práce, smluvní lékař ad.

- Posílení odpovědnosti zaměstnavatelů při přeshraničních transferech OÚ zaměstnanců
  - Zaměstnavatelé musejí být schopni prokázat legitimitu transferů a minimální míru ochrany osobních údajů v zahraničí
  - Při masivních anebo systematických převodech údajů mohou být zaměstnanci v pozici tzv. zranitelných subjektů → DPIA, popř. předchozí konzultace s ÚOOÚ
  - Vyšší význam tzv. závazných podnikových pravidel (*Binding Corporate Rules* – BCR) pro zpracování OÚ v zahraničí
    - Cloudová uložiště
    - Provoz center sdílených služeb (SSI / CSI)

Správa zaměstnaneckých OÚ II

- Omezení významu souhlasu zaměstnanců se zpracováním
  - Základní vedení personálně-mzdové agendy je právní povinností → souhlas pojmově vyloučen
  - V dalších případech zostřené požadavky GDPR
- Rozšiřuje se informační povinnost zaměstnavatele vůči zaměstnancům
  - Zaměstnanci mohou jako subjekty OÚ žádat o široké spektrum informací o tom, jak jsou jejich OÚ zpracovávány → nutná revize dokumentace
- Povinnost mlčenlivosti zaměstnanců správců a zpracovatelů OÚ
  - GDPR výslovnou a jednoznačnou úpravu mlčenlivosti neobsahuje
  - § 15 ZOOÚ stanoví jednoznačnou povinnost (i po skončení zaměstnání) ×
    - > § 12 návrhu ZZOÚ mlčenlivost upravuje jen pro DPO a jemu podřízené osoby

Správa zaměstnaneckých OÚ III

- Zpracování OÚ v rámci personálně-mzdové agendy
  - Základní účel zpracovávání OÚ zaměstnanců
  - Pokrývá i vedlejší zpracování OÚ zaměstnanců, je-li nezbytné pro naplňování pracovněprávních povinností
    - > Práce s životopisy kandidátů během výběrového řízení
    - > Použití fotografie ve spisu či na vstupní průkazce zaměstnance
    - > Evidence práce - docházkové/vstupní systémy
    - > Další povinné databáze/evidence (úrazy, cizinci apod.)
    - > Evidence pro plnění povinností podle ZP/smlouvy (odměňování, benefity, dovolená, překážky v práci, postižení, BOZP, PLS)
    - > Přiměřená kontrola zaměstnanců při použití vybavení zaměstnavatele
    - > Mzdové databáze (odvody, dávky, důchody apod.)
    - > Povinné uchovávání dokumentů/údajů po skončení vztahu

Správa zaměstnaneckých OÚ IV

- Další samostatná zpracovávání OÚ zaměstnanců
  - Sběr a zpracování OÚ mimo základní účel zpracování → souhlas
    - > Vedení databáze zájemců o práci
    - > Fotografie zaměstnanců na internetu/intranetu anebo v PR materiálech
    - > Správa HR záležitostí v rámci skupiny jinou (např. mateřskou) společností
    - > Monitoring emailů / sítě
    - > Monitoring GPS služebních vozidel
    - > Kamerový systém s uchováváním záznamu
    - > Nahrávání telefonních hovorů
    - > Whistleblowing Policy
    - > Uchovávání OÚ bývalých zaměstnanců (jiných než povinných)
    - > Databáze zaměstnanců – zákazníků
    - > Nakládání s OÚ rodinných příslušníků pro kontaktování v případě nouze

Monitoring zaměstnanců

Monitoring zaměstnanců – stále aktuální téma

- GDPR může spojovat s permanentním monitoringem nové povinnosti
  - Jmenování pověřence na ochranu OÚ
  - Povinné posouzení vlivu na zpracování OÚ + předběžná konzultace
  - Vodítka WP 243, 248 a 249
- Právní úprava velmi problematická a nestabilizovaná
  - Neexistuje definice monitoringu (ani v ZOOÚ, ani v ZP/ZZ/ZIP) →
  - Není dostatek informací a vodítek jak postupovat (WP 249)
  - Zásadně odlišný přístup ÚOOÚ a inspekce práce
- Obecně jde o sledování zaměstnanců, jejich aktivit a činností
  - Monitoring emailů (včetně DLP a obdobných systémů)
  - Monitoring použití internetu
  - Kamerové systémy
  - Zaznamenávání telefonických hovorů
  - Monitoring pohybu služebních vozidel (GPS) / lokátory pohybu jiného vybavení
  - Monitoring počítače a dalšího vybavení zaměstnance

Přeshraniční zpracování OÚ v rámci EU

- Přeshraniční zpracování
  - Správce/zpracovatel je usazen ve více než jednom členském státě + zpracování probíhá v souvislosti s činnostmi provozoven ve více než jednom státě EU
  - Zpracování OÚ, které probíhá v souvislosti s činnostmi jediné provozovny správce/zpracovatele v EU, kterým jsou nebo budou podstatně dotčeny subjekty údajů ve více státech
- Dotčený dozorový úřad (DÚ)
  - Správce/zpracovatel usazen na jeho území
  - Subjekty údajů s bydlištěm na jeho území dotčeny zpracováním
  - Byla u něj podána stížnost
- Vedoucí DÚ
  - Orgán nesoucí hlavní odpovědnost za řešení případů přeshraničního zpracování, koordinuje veškerá šetření
  - Určení vedoucího DÚ – v případě přeshraničního zpracování je příslušný DÚ pro hlavní provozovnu správce/zpracovatele (čl. 56 GDPR)

Dozorový úřad I

- Čl. 51 a násl. GDPR
  - Nezávislý orgán veřejné moci zřízený členským státem → Návrh ZZOÚ
  - V ČR ÚOOÚ – ústřední správní úřad pro oblast ochrany osobních údajů
    - > Ve věcech zaměstnaneckých inspekce práce
    - > V bankovnictví a finančních službách ČNB

- Cíle
  - Monitorovat uplatňování GDPR
  - Chránit základní práva a svobody FO v souvislosti se zpracováním jejich OÚ
  - Usnadnit volný pohyb OÚ v rámci Unie
  - Přispívat k jednotnému uplatňování GDPR
  - Princip spolupráce (dozorové úřady navzájem / s Komisí)
  - Mechanismus jednotnosti

- Evropský sbor pro ochranu osobních údajů (EDPB)
  - Tvořen vedoucími dozorových úřadů jednotlivých členských států + evropský inspektor ochrany OÚ
  - Jednotné uplatňování GDPR

Dozorový úřad II

- Každý DÚ je příslušný na území svého členského státu ×
  - „Přeshraniční zpracování“ → potřeba určit vedoucí DÚ

- Výjimky
  - Zpracování provádějí orgány veřejné moci
  - Zpracování provádějí soukromé subjekty za účelem
  - Splnění právní povinnosti, která se na ně vztahuje
  - Splnění úkolů ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým byl správce pověřen
  - → Příslušný vždy DÚ dotčeného členského státu

Přeshraniční zpracování OÚ mimo EU

- Předávání OÚ v rámci EU → svoboda pohybu osobních údajů ×
  - Předávání OÚ do třetích zemí nebo mezinárodním organizacím
- Obecná zásada bezpečnosti zpracování
  - K předání osobních údajů může dojít pouze tehdy, splní-li správce/zpracovatel podmínky nařízení
  - Úprava předání OÚ – cílem zajistit, aby úroveň ochrany FO zaručená GDPR nebyla znehodnocena
- Varianty předávání osobních údajů
  - Předávání založené na rozhodnutí o odpovídající ochraně
  - Předávání založené na vhodných zárukách
  - Předávání založené na výjimkách

Přestávka

Doporučení dalšího postupu

Do účinnosti GDPR zbývá jen 7 měsíců → **Je třeba začít!**

- Identifikace informačních aktiv a lokalizace OÚ
  - Co? / Kde? / V jakém objemu? / Jak často?
- Popis OÚ, jejich účelů, zákonných titulů a procesů nad OÚ
  - Kdo? / Proč? / Jak? / Kam? / Komu?
- Analýzy rizik a jejich dlouhodobé udržování
  - Úvodní analýza rizik („malá velká DPIA“)
  - Automatizované × Manuální řešení
- Nastavení režimu standardní ochrany OÚ
  - Minimalizace OÚ a revize účelů
  - Purifikace procesů zpracování OÚ
  - Eliminace nepotřebných OÚ (výmaz, pseudonymizace apod.)

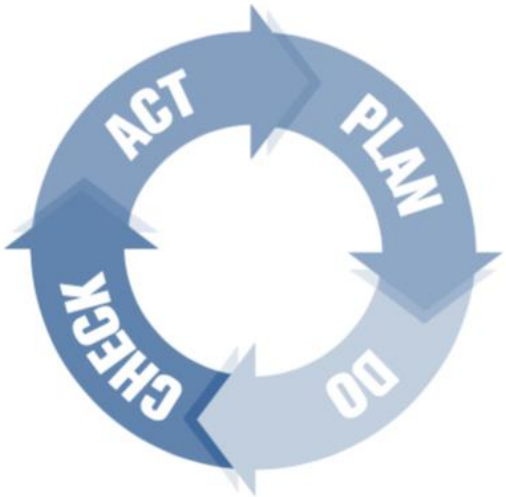

Projekt GDPR compliance I

Kombinace tří pohledů přes celou organizaci

- Právní
- Procesní (manažersko-organizační – statický a dynamický)
- Technický (systémový)

Průběh GDPR compliance projektu

- Zhodnocení compliance se stávající právní úpravou (ZOOÚ) → interní audit zpracování OÚ
- Definice/vytvoření systému zpracování OÚ → procesní mapování, reporting
- Check-list kompetencí, povinností a úkolů → Kdo, co, jak?
- Identifikace nových povinností → GDPR, e-Privacy, NIS, PSD2
- Zajištění compliance s GDPR

Projekt GDPR compliance II

Technická analýza compliance organizace

- Identifikace osobních údajů v datech a procesech
- Technická a organizační opatření
- Posouzení stavu informační bezpečnosti
- Analýza rizik
- Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (DPIA)

Typické problémy

- Nařízené procesy a IS mimo gesci lokálních správců
- Procesy zpracování OÚ nejsou dobře popsány → interní audit
- Není znám rozsah zpracování OÚ a objem databází → interní audit
- Sedimentace IS (legacy IS) → APM

Projekt GDPR compliance III

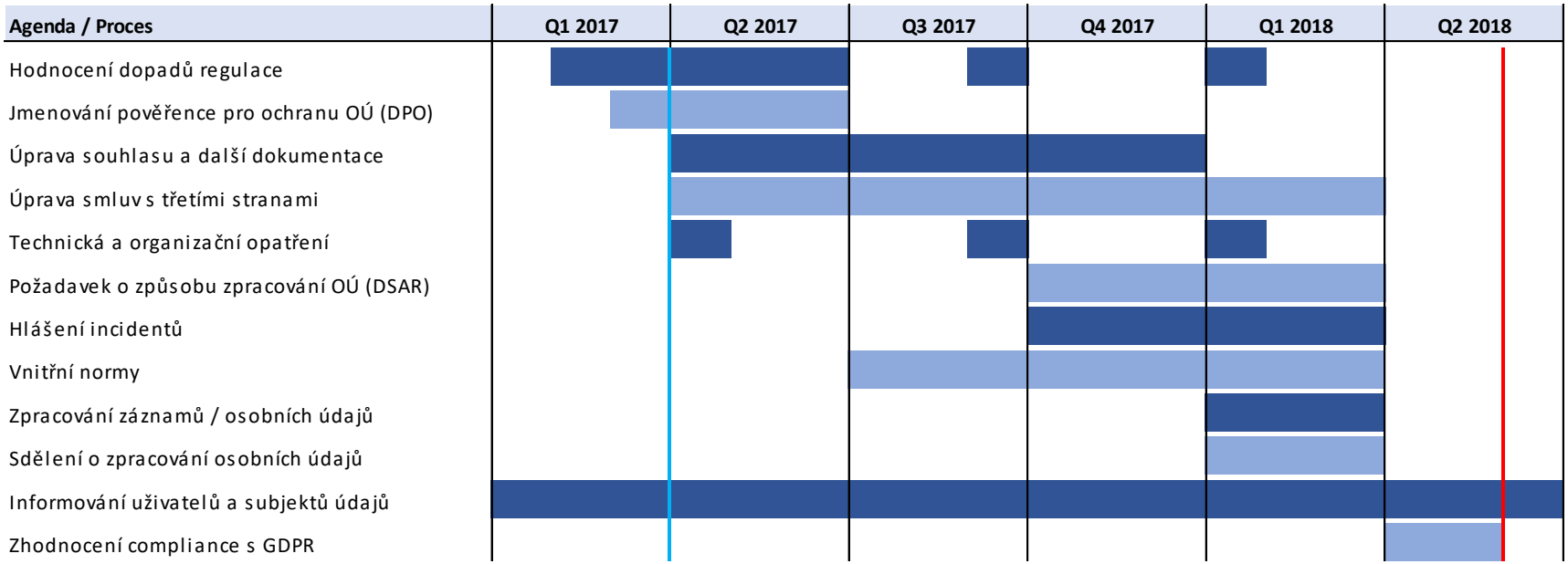

Posouzení vlivů na zpracování OÚ I

- Čl. 35 – 36 GDPR
  - Recitály: 84, 89 – 95
  - Vodítko WP 29 (WP 248)
  - Provádí zásadu odpovědnosti a částečně nahrazuje registrační povinnost

- Povinnost provést posouzení vlivu na ochranu OÚ (*DPIA*)
  - Každé stávající nebo připravované zpracování OÚ → doporučeno i pro současné operace
  - Posouzení vlivu konkrétních operací při zpracování OÚ, které představují nebo mohou představovat vysoké riziko pro práva a svobody FO
  - Pokud je identifikováno vysoké riziko, které nelze eliminovat →
- Povinnost předchozí konzultace s dozorovým úřadem

Posouzení vlivů na zpracování OÚ II

- DPIA je nutné
  - Systematické a rozsáhlé vyhodnocování osobních aspektů týkajících se fyzických osob, které je založeno na automatizovaném zpracování
    - Včetně profilování, a na němž se zakládají rozhodnutí, která vyvolávají ve vztahu k FO právní účinky nebo mají na fyzické osoby podobně závažný dopad
  - Rozsáhlé zpracování zvláštních kategorií osobních údajů nebo osobních údajů týkajících se trestních věcí
  - Rozsáhlé systematické monitorování veřejně přístupných prostorů
    - Např. instalace kamerového systému

- DPIA není nutné
  - Pokud zpracování OÚ nepředstavuje vysoké riziko
  - Pokud již bylo DPIA provedeno pro velmi podobné zpracování
  - Pokud se jedná o zpracování na základě právní povinnosti mající základ v unijním právu nebo právu členského státu EU
  - Pokud je zpracování uvedeno na seznamu zpracování, které nevyžadují DPIA (seznam vypracovaný ÚOOÚ)

Posouzení vlivů na zpracování OÚ III

- Zásady
  - Každé stávající nebo připravované zpracování OÚ
  - Posouzení z hlediska rizik, která představují nebo mohou představovat pro práva a svobody FO

- Jak postupovat?
  - Popis sledovaného druhu zpracování
  - Identifikace přínosů zpracování (nezbytnost a proporcionalita)
  - Identifikace rizikových faktorů zpracování
  - Vyhodnocení stupně rizika
    - Vysoké riziko? → DPIA
  - Identifikace opatření pro minimalizaci rizik
  - Pokud na základě DPIA nelze nalézt opatření k minimalizaci identifikovaných vysokých rizik →
    - Zahájit předchozí konzultaci s ÚOOU (čl. 36 GDPR) ×
    - Nezahajovat posuzované zpracování OÚ

Posouzení vlivů na zpracování OÚ IV

- Vyhodnocení rizikových faktorů
  - Náhodné nebo protiprávní zničení, ztráta, pozměňování,
  - Neoprávněné zpřístupnění předávaných uložených nebo jinak zpracovávaných osobních údajů nebo neoprávněný přístup k nim
  - Diskriminace, krádež dat, zneužití identity, finanční ztráta, poškození pověsti, ztráta důvěrnosti informací, neoprávněné zrušení pseudonymizace
  - Jakékoliv jiné významné hospodářské nebo společenské znevýhodnění, kdy by subjekty údajů mohly být zbaveny svých práv a svobod nebo možnosti kontrolovat své osobní údaje
  - Zpracování údajů o rasovém či etnickém původu, politických názorech, náboženském vyznání, filozofickém přesvědčení, členství v odborech
  - Zpracování genetických údajů, údajů o zdravotním stavu, sexuálním životě nebo odsouzení v trestních věcech
  - Vyhodnocování osobních aspektů pro vytváření osobních profilů (odhady pracovních výsledků, ekonomické situace, zdravotního stavu, osobních preferencí nebo zájmů, spolehlivosti, chování, místa pobytu a pohybu)
  - Zpracování osobních údajů zranitelných osob (dětí)
  - Zpracování velkého objemu osobních údajů nebo dotýkající se velkého počtu subjektů údajů

Posouzení vlivů na zpracování OÚ V

- Hodnocení na základě povahy, rozsahu, kontextu a účelů
  - Pohled priority (rizika): vysoké / střední / nízké
  - Pohled severity: kritické / vysoké / střední / malé / nevýznamné
- Faktory pravděpodobně vysokého rizika → DPIA
  - Vyhodnocování osobních aspektů založené na automatizovaném zpracování dat (OÚ)
  - Automatizované rozhodování
  - Rozsáhlé zpracování citlivých osobních údajů
  - Rozsáhlé systematické monitorování veřejných prostor
  - Rozsáhlé zpracování osobních údajů
  - Nové nevyzkoušené technologie
  - Nový způsob zpracování, který ještě nebyl analyzován
  - Další (dle vodítek WP 29)
- Snaha WP 29 vypracovat unijní blacklists / whitelists

Posouzení vlivů na zpracování OÚ V

- V jaký okamžik provést DPIA?
  - Před započetím zpracování × V případě identifikace vysokých rizik
- Osoby zapojené do procesu DPIA
  - Vždy je odpovědný správce (provedením může být pověřen někdo jiný)
  - Vyžádání posudku od DPO (pokud byl jmenován)
  - Stanovisko subjektu údajů nebo jejich zástupců (ve vhodných případech)
- DPIA obsahuje alespoň
  - Popis zamýšlených operací zpracování a účely
  - Posouzení nezbytnosti a přiměřenosti operací zpracování z hlediska účelu
  - Posouzení rizik pro práva a svobody subjektů údajů
  - Plánovaná opatření k řešení těchto rizik (záruky, bezpečnostní opatření, mechanismy k zajištění ochrany a doložení souladu s GDPR)
  - Zohlednění dodržování kodexů chování
- Přezkum s cílem posoudit, zda je zpracování prováděno v souladu s DPIA
  - Při změně rizika – průběžně

(Ne)štěstí nechodí nikdy samo…

Vedle GDPR se organizace musejí připravit na

- NIS – tzv. kyberbezpečnostní směrnice (o bezpečnosti sítí a informací) a související národní legislativu (ZKB)
- e-Privacy – návrh nařízení o ochraně soukromí v online prostředí (profilování, reklama aj.)
- eIDAS – elektronické identity a reforma elektronického jednání
- PSD2 – komplexní právní rámec pro moderní platební služby

Q & A

Děkuji za pozornost!

Tuto konferenci pořádá

Nakladatelství FORUM s.r.o., divize školení a vzdělávání
Střelničná 1861/8a, Praha 8
tel: +420 251 115 576
fax: +420 251 512 422
office@forum-media.cz
www.forum-media.cz